

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/30/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7816208363
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Cakoci
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7816208363.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu JUDr. Ladislava Cakociho a členov senátu JUDr. Petra Tutka a JUDr. Adriany Murínovej v spore žalobcu Q. M., C.. XX.X.XXXX, S. S. XX, Q., zastúpeného Mgr. Ivicou Štigitz, advokátkou, advokátskej kancelárie so sídlom v Rožňave, Šafárikova č. 8, proti žalovanej: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 649,11 eur s prísl., o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 7.7.2017 č.k. 11Csp/83/2016-74 jednohlasne takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 649,11 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 28.11.2016 do zaplataenia. Žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania.

2. Týmto rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol o nároku žalobcu na zaplataenie sumy 649,11 eur, ktorého sa voči žalovanej domáhal s poukazom na to, že s touto uzavrel zmluvu o úvere dňa XX.X.XXXX, na základe ktorej si od nej požičal sumu 300,- eur a v zmluve sa zaviazal zaplatiť istinu spolu s poplatkom vo výške 264,- eur, teda celkovú sumu 564,- eur. S poukazom na obsah jednostranného zápočtu zo strany žalovanej zo dňa X.X.XXXX, v ktorom táto uviedla, že doposiaľ zaplatil sumu 564,- eur a s poukazom na to, že v zmluve o úvere absentujú podstatné náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch považuje túto za bezúčelnú a bezodplatnú. Z toho vyvodzuje, že žalovanej bol takto povinný zaplatiť iba výšku poskytnutej istiny v sume 300,- eur a pokiaľ jej zaplatil sumu väčšiu, teda sumu 564,- eur, prevyšujúcu časť vo výške 264,- eur považuje za bezdôvodné obohataenie na strane žalovanej. K uvedenej sume žalobca pripočítal aj nárok, ktorý mu bol už prisúdený právoplatným rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach zo dňa 5.6.2015 č.k. 7Sp/11/2015-25 a na základe toho vyčíslil celkovú výšku svojho nároku na vydanie bezdôvodného obohataenia na sumu 649,11 eur.

3. Rozsudok odôvodnil súd prvej inštancie tým, že z obsahu zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, ktorej súčasťou sú Všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru, uzavretej dňa XX.X.XXXX (ďalej len „Zmluva o úvere“), vyplýva, že žalovaná sa zaviazala poskytnúť žalobcovi bezúčelový spotrebiteľský úver v hotovosti, v sume 300,- eur a žalobca ako spotrebiteľ sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom vo výške 264,- eur, t.j. zaplatiť celkovú čiastku 564,- eur. Zo zmluvy ďalej vyplýva že žalovaná sa so žalobcom dohodla na úhrade celkovej čiastky vo výške 564,- eur najneskôr do 26.1.2015. Podľa tvrdenia žalovanej žalobca požiadaval v ten istý deň ako došlo k uzavretiu úverovej zmluvy o možnosť využitia splátkového kalendára - a uzavrel dohodu o plnení v splátkach. Zaviazal sa v nej uhradiť celkovú čiastku v 12 pravidelných mesačných splátkach vo výške 47,- eur vždy k 26. kalendárnemu dňu v mesiaci, počnúc dňom 26.2. V zmysle zmluvy ročná percentuálna miera nákladov predstavovala 88 %. Súd sa ďalej oboznámil s listom žalovanej žalobcovi, označenej ako jednostranný zápočet, ktorá

obsahuje oznámenie, že žalovaná ako veriteľ uzavrela so žalobcom zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 300,- eur, ktorý sa zaviazal spolu s poplatkom vo výške 264,- eur uhradiť. Z predmetného úveru však uhradil len sumu vo výške 564,- eur a k dňu X.X.XXXX eviduje žalovaná pohľadávku z predmetnej zmluvy vo výške 951,92 eur. Z toho dôvodu došlo k započítaniu pohľadávky na základe rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach č. k. 7Sp/11/2015-25 zo dňa 5.6.2015. Vo svojom vyjadrení z 8.12.2016 žalovaná uvádza, že v predmetnom liste ide o zrejmú chybu v písaní, nakoľko v ďalšej vete jednostranného zápočtu je uvedené, že žalovaná voči žalobcovi eviduje pohľadávku vo výške 951,92 eur. Po oboznámení sa s obsahom zmluvy súd konštatoval, že táto má charakter zmluvy spotrebiteľskej a v prejednávanej veci sa jedná o spotrebiteľský úver, na ktorý sa vzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka, ako aj zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Súd v zmysle § 295 C.s.p. vyzval žalovanú na predloženie kópie predmetnej zmluvy uzavretej medzi stranami sporu dňa XX.X.XXXX, ako aj evidenciu jednotlivých splátok (splátkový kalendár) žalobcu, na čo žalovaná reagovala až dňa 30.6.2017, keď bola na uvedené predloženie listín vyzvaná pod hrozbou poriadkovej pokuty, i v tomto prípade však predložila len kópiu vyššie uvedenej zmluvy. S tvrdením, že žalobca neuhradil zo zmluvy o úvere žiadnu splátku. O tomto však nepredložila ani na výzvu súdu žiaden relevantný doklad. Vzhľadom na vzájomnú súvislosť a prepojenosť jednotlivých dôkazov mal súd za to, že tvrdenie žalovanej o zrejmej chybe v písaní v liste adresovanom žalobcovi zo dňa 7.9.2016 je účelové, nakoľko počas celého konania ani po tom čo zistila, že ide o chybu v písaní nevykonala žiadnu nápravu v tomto smere adresovanom k žalobcovi ako dlžníkovi. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 649,11 eur je dôvodná tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, a preto jej v tejto časti vyhovel. Nárok žalobcu je v súlade s ustanovením § 451 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 30.5.2014, t.j. v čase uzavretia zmluvy o úvere (ďalej len „Občiansky zákonník“).

4. Pri svojich úvahách o dôvodnosti nároku vo výške 264,- eur vychádzal zo záveru, že z obsahu zmluvy možno konštatovať neuvedenie výšky splátok istiny a úrokov ako aj poplatkov za chýbajúcu podstatnú náležitosť zmluvy v zmysle § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch a z toho dôvodu vyhodnotil zmluvu síce ako platnú, avšak ako bezúročnú a bezodplatnú.

5. Proti rozsudku podala včas odvolanie žalovaná. Táto žiadala napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V odvolaní uviedla, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 365 ods. 1 písm. b/ C.s.p. „súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces“. Ďalej uviedla s poukazom na § 365 ods. 1 písm. d/ C.s.p., „že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci“, že „súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí“.

6. K odvolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca. Tento uviedol, že žalovaná v odvolaní cituje odvolacie dôvody, avšak bez uvedenia akýchkoľvek dôkazov, ktoré by svedčili v prospech jej tvrdení a teda má za to, že v tomto smere neuniesla svoje dôkazné bremeno. Z tohto dôvodu žiadal rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania.

7. K vyjadreniu žalobcu podala osobitné písomné vyjadrenie žalovaná, v ktorom uviedla, že opätovne poukazuje na skutočnosť, že žalobca na úver, ktorý mu bol poskytnutý prostredníctvom zmluvy o úvere ku dnešnému dňu neuhradil žiadnu čiastku a údaj o tom, že mal uhradiť sumu 564,- eur, ktorý vyplýva z dokumentu s názvom jednostranný zápočet zo dňa X.X.XXXX je chybou v písaní a počítaní zo strany žalovanej. Žalovaná naďalej zotrváva na tom, aby žalobca predložil doklad o úhrade uvedenej sumy, keďže žalovaná na základe doterajších zistení nadobudla podozrenie, že žalobca úmyselne požaduje vydanie sumy, na ktorú nemá akýkoľvek nárok. Jeho tvrdenie, že žalovanej poukázal úhradu v uvedenej výške je zrejme účelové s cieľom vyťažiť pre seba čo najväčší majetkový prospech, využívajúc výhody, ktoré pre neho plynú z právnej úpravy chrániacej slabšiu stranu sporu, na ktorú poukazuje. Je toho názoru, že žalobca musí mať jednoznačne vedomosť o tom, že sumu 564,- eur žalovanej nepoukázal.

8. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 380 ods. 1 C.s.p. v rozsahu žalovanou uvedených odvolacích námietok a na základe toho dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné.

9. Súd prvej inštancie svoj vyhovujúci výrok založil na skutkových záveroch ohľadne úhrady sumy 564,- eur žalobcom napriek tomu, že takéto závery nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. V tomto smere aj nesprávne vyhodnotil otázku dôkazného bremena pokiaľ konštatoval, že dôkazné bremeno na preukázanie tejto skutočnosti zaťažuje žalovanú. Rozsudok súdu prvej inštancie vychádza aj z nesprávneho právneho posúdenia podstatných náležitostí zmluvy v časti špecifikácie jednotlivých splátok. Súd prvej inštancie navyše v rozsudku priznal žalobcovi nárok vo výške 385,11 eur napriek tomu, že tento mu bol už raz právoplatne priznaný iným súdnym rozhodnutím a to rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 5.6.2015 č. k. 7Sp/11/2015-25 a teda konaniu o rozhodovaní o takomto nároku mu bránila procesná prekážka *res iudicata*.

10. Odvolací súd pred vecným posúdením dôvodnosti odvolania skúmal jeho formálne náležitosti z hľadiska úpravy § 363 C.s.p..

11. Podľa tohto ustanovenia v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha.

12. V tomto smere dospel k záveru, že odvolanie neobsahuje podstatnú náležitosť a to odvolacie dôvody, teda konkretizáciu konkrétnych dôvodov na základe ktorých žalovaná považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za nesprávne. Na konkretizáciu týchto odvolacích dôvodov totiž nepostačuje iba citovanie príslušného ustanovenia Civilného sporového poriadku, ale tieto odvolacie dôvody musia vyplývať z konkrétnych skutkových tvrdení, z ktorých odvolateľ odvodzuje nesprávnosť napadnutého rozhodnutia. S poukazom na úpravu § 373 ods. 1 C.s.p. súd ani nemá povinnosť vyzývať odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov. Žalovaná však vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalobcu k odvolaniu uviedla skutkové tvrdenia o tom, že žalobca na úver, ktorý mu bol poskytnutý neuhradil žiadnu čiastku a má za to, že tento na túto úhradu nepredložil žiaden dôkaz. Z obsahu tohto podania odvolací súd vyvodil záver, že toto obsahuje konkrétny odvolací dôvod, v ktorom žalovaná namieta nesprávne skutkové závery súdu prvej inštancie ohľadne vykonanej úhrady zo strany žalobcu v sume 564,- eur. Keďže doplnenie tohto dôvodu odvolania bolo žalovanou vykonané pred rozhodnutím odvolacieho súdu, odvolací súd s prihliadnutím na právny názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/234/2013 podľa ktorého ust. § 205 ods. 3 O.s.p. síce umožňuje odvolateľovi zrušiť rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a rozširovať dôvody odvolania len do uplynutia lehoty na odvolanie, zo žiadneho ustanovenia nevyplýva, že by sa toto obmedzenie sťahovalo aj na možnosť odvolateľa odstrániť vadu odvolania a dodatočne uviesť dôvody, ktoré v odvolaní absentujú úplne. V danom prípade sa nejedná o rozšírenie dôvodov odvolania ale o odstránenie chýbajúcich podstatných náležitostí odvolania. Nemožno totiž rozširovať niečo, čo vôbec nie je v odvolaní uvedené. Odvolací súd rešpektujúc tento právny názor má za to, že v označenom podaní žalovanej (č.l. 105), doručenom súdu prvej inštancie dňa 19.10.2017 došlo k odstráneniu väd odvolania žalovanej.

13. Na základe toho odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné. Súd prvej inštancie založil svoj vyhovujúci výrok na závere o tom, že žalobca uhradil žalovanej z titulu úveru sumu 564,- eur. V odvolaní konštatovala, že toto tvrdenie žalobca odvodzoval z obsahu listiny žalovanej označenej ako jednostranné započítanie, v ktorom je uvedené konštatovanie žalovanej, že žalobca uhradil uvedenú sumu. Žalovaná počas konania obsah správnosti tejto listiny namietala s poukazom na to, že išlo iba o chybu v písaní a tvrdila, že žalobca na úhradu svojej povinnosti splatiť úver spolu s príslušenstvom neuhradil nič. Uvedená skutočnosť sa teda stala v konaní medzi účastníkmi spornou. Súd prvej inštancie pri svojich záveroch v tejto otázke nesprávne vyhodnotil koho z účastníkov zaťažuje pri preukázaní tejto skutočnosti dôkazné bremeno, keď vychádzal z toho, že bolo povinnosťou žalovanej v konaní preukázať, že žalobca uvedenú sumu neuhradil. Takýto záver je v rozpore so základnými princípmi hodnotenia dôkaznej povinnosti v sporovom konaní, keďže je zjavné, že dôkazné bremeno nemôže zaťažovať toho z účastníkov, ktorý tvrdí, že nedošlo k plneniu, ale naopak zaťažuje toho účastníka, ktorý v konaní tvrdí, že z jeho strany došlo k takémuto peňažnému plneniu. Odvolací súd považuje v tomto smere za dôvodnú odvolaciu námietku žalovanej, v ktorej táto namieta, že žalobca dôkazné bremeno na preukázanie svojho plnenia v sume 564,- eur neuniesol. Tento na takéto plnenie neoznačil totiž počas celého konania pred súdom prvej inštancie žiadny dôkaz a pridržoval sa iba údajov uvedeného v jednostrannom započítaní žalovanej, ktorá však tento údaj namietala s poukazom na výslovnú chybu v písaní.

14. Za nesprávne považuje odvolací súd aj závery súdu prvej inštancie o bezodplatnosti a bezúročnosti úveru medzi účastníkmi s poukazom na nedostatočnú špecifikáciu dohodnutých splátok z úveru.

15. Pokiaľ ide o eurokonformný výklad ust. § 9 ods. 2 písm. k/ zákona 129/2010 Z.z., v zmysle ktorého zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, riešením tejto otázky sa zaoberal Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí sp.zn. 3Cdo 146/2017 zo dňa 22.2.2018 (a následne aj 3Cdo 56/2018 zo dňa 17.4.2018). Z vyššie citovaného rozhodnutia vyplýva, že zákon 129/2010 Z.z. je úplnou transpozíciou Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS do slovenského právneho poriadku. Smernica ako špecifický prameň práva Európskej únie vyžaduje od členských štátov, aby dosiahli smer sledovaný smernicou prijatím transpozíčných opatrení vo svojom právnom poriadku. Členský štát musí transpozíciu smernice uskutočniť spôsobom plne zodpovedajúcim potrebám jasnosti a určitosti. Na tento účel musia byť ustanovenia smernice vykonané tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná a aby sa zachovala ich konkrétnosť, presnosť a jasnosť. Nakoľko v sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok smernice v zásade vylúčený, vnútroštátne súdy musia skúmať, či môžu normu práva Európskej únie transponovanú určitým zákonom vykladať eurokonformne. Tento nepriamy účinok smernice nie je absolútny - eurokonformný výklad zákona nemôže nahradiť výslovné znenie zákona; v opačnom prípade by išlo o výklad contra legem. To však nič nemení na tom, že zásada konformného výkladu vyžaduje, aby sa súdy pri interpretácii vnútroštátneho práva usilovali dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť (odkaz na rozsudok Európskeho súdneho dvora C-212/07, bod 110). Z vyššie citovaného rozhodnutia ďalej vyplýva, že rozsudok konštatoval, že smernica bráni členským štátom, aby vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovili povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere iné náležitosti než sú tie, ktoré vymenúva článok 10 ods. 2 smernice. Vychádzajúc zo záveru, že zákonom 129/2010 Z.z. bola transponovaná smernica 2008/48/ES v celom rozsahu, zámerom zákonodarcu teda bezpochyby nebolo, aby ust. § 9 ods. 2 písm. k/ zákona 129/2010 Z.z. bolo v rozpore s článkom 10 ods. 2 smernice. To je skutočnosť, na ktorú musí vziať zreteľ vnútroštátny súd pri aplikácii ust. § 9 ods. 2 písm. k/ zákona 129/2010 Z.z. Eurokonformným výkladom ust. § 9 ods. 2 písm. k/ zákona 129/2010 Z.z., ktorý je v danom prípade nielen možný, ale aj potrebný, dospel dovolací súd k záveru, že v zmluvách uzatváraných podľa zákona 129/2010 Z.z. nemožno od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach samostatne vo väzbe na istinu, úrok a poplatky. Pokiaľ ust. § 9 ods. 2 písm. k/ zákona 129/2010 Z.z. uvádza pojmy „výška“ alebo „počet“ či „termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“, je za použitia eurokonformného výkladu potrebné dospieť k záveru, že toto ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahŕňa. Z dôvodovej správy k zákonu 129/2010 Z.z. v žiadnom prípade nevyplýva, že by zámerom zákonodarcu bolo, aby ust. § 9 ods. 2 písm. k/ tohto zákona sprísnilo požiadavku zakotvenú v smernici, teda to, aby zmluva o úvere upravovala výšku, počet a termíny splátok ako súboru, ktorý zahŕňa istinu, úroky a aj iné poplatky. Podľa presvedčenia najvyššieho súdu zohľadňujúceho aj účel zákona, ktorý je vyjadrený v dôvodovej správe, teda ust. § 9 ods. 2 písm. k/ zákona 129/2010 Z.z. neupravuje požiadavku odlišnú od toho, ako ju vymedzuje článok 10 ods. 2 písm. h/ smernice (viď bližšie citované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 146/2017 zo dňa 22.2.2018).

16. Odvolací súd stotožňujúc sa s týmto právnym názorom preto nepovažuje za správny záver súdu prvej inštancie, ktorý z uvedeného nedostatku vyvodil bezodplatnosť a bezúročnosť sporného úveru.

17. Nesprávnym je rozhodnutie súdu prvej inštancie aj z dôvodu, že tento v konaní žalobcovi priznal aj sumu 385,11 eur napriek tomu, že z dôvodov jeho rozsudku je zrejmé, že takáto suma už bola žalobcovi raz právoplatne prisúdená iným súdnym rozhodnutím a teda opätovnému konaniu o takomto nároku bráni procesná prekážka už rozhodnutej veci (res iudicata).

18. S poukazom na tieto dôvody neostávalo odvolaciemu súdu iné ako rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Po vrátení veci bude povinnosťou súdu prvej inštancie vyzvať žalobcu na preukázanie svojho tvrdenia o úhrade sumy 564,- eur žalovanej z titulu splatenia úveru a jeho ďalší procesný postup bude závislý od toho, či žalobca v tomto smere unesie svoje dôkazné bremeno.

V prípade pokiaľ tento bude naďalej trvať aj na uplatnenom nároku na zaplatenie sumy 385,11 eur bude potrebné konanie o tomto nároku pre procesnú prekážku res iudicata zastaviť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e** je prípustné.